

EN SKRÄMMANDE FRAMTID FÖR VÅRA BARN I EN GIFFFYLLD MILJÖ – frågor till de politiska partierna om miljömålet - en giftfri miljö

Vi, www.giftfritt.se, ställde till de politiska partierna ett antal frågor kring ämnet giftfri mat.

Centerpartiet, Kristdemokraterna, Miljöpartiet, Moderaterna, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet har svarat på samtliga frågor. **Folkpartiet** har inte svarat på våra frågor. I övrigt se kommentarer nedan efter frågor och svar.

Sammanfattningsvis

Det råder en skarp linje mellan allianspartierna och de rödgröna partierna. Man hittar egentligen ingen förändringsvilja hos allianspartierna annat än att man vill öka andelen ekologisk mat. Den uppfattning man får är att saker och ting är bra som de är. Folkpartiet har inte ens lust att svara på våra frågor utan konstaterar att **”Det händer faktiskt ganska mycket på detta område, men stora problem återstår att lösa, framförallt tropiska och subtropiska områden”**. Moderaternas okunskap kring odling och odlingsmetoder är närmast pinsamt. Centerpartiet vill ha mer ekologisk mat men överlämnar åt konsumenten att styra utvecklingen. Man tar alltså egentligen inget politiskt ansvar. Hälsoaspekten för barn berörs inte varför frågorna de facto knappast har besvarats med godkänt. Kristdemokraterna tycker de mesta är bra som det är, men vill tillsammans med centerpartiet öka andelen av ekologisk mat för att minska bekämpningsmedelsanvändningen. Moderaterna och folkpartiet vill mycket på den mera teoretiska sidan, d.v.s. ta fram kunskapsunderlag, men inga aktiva åtgärder. De rödgröna partierna med miljöpartiet i miljöspetsen har en tydlig linje för ett politiskt miljö- och hälsoarbete – som i mycket ger bild av samstämmighet. Givetvis rekommenderar vi att ni läser frågorna och svaren från samtliga politiska partier. Efter de politiska partiernas svar har vi sammanställt kommentarer till dessa – parti för parti.

Kommentarer

Kommentarerna omfattar följande. (1) svarar man på frågorna, (2) är fakta korrekta, (3) vilken är den politiska ambitionen?

Folkpartiet svarar inte på frågorna, vilket avspeglar en beklaglig inställning till de medborgare man vill företräda.

Miljöpartiet har, vilket inte är så förvånande, en klar miljöprofil. Man vill öka produktion av ekologiska livsmedel och därmed minska riskerna med bekämpningsmedel. Man påpekar riskerna med GMO-grödor. Man påpekar riskerna med utveckling av monokulturer inom odling. Man anser att miljöövervakningen bör öka. Man anser att den som använder bekämpningsmedel också ska betala de kostnader analyser för med sig. Man förespråkar inte förbud mot bekämpningsmedel, men ekonomiska styrmedel. Kombinationen hälso- och miljöaspekter tar partiet upp. Men man anger inga tidsperspektiv för de åtgärder man förespråkar. Man anger inte heller hur stora satsningar man vill göra på åtgärder för en giftfri miljö.

Kristdemokraterna

Som läsare blir man mycket trött när man läser kristdemokraternas svar. Kd verkar inte särskilt insatt i frågorna. Man litar på Livsmedelsverket och man anser det viktigt med ursprungsmärkning. Man litar på ”sektorsansvariga myndigheter” och att miljömålet ”giftfri miljö” uppfylls. Man anser inte att den som använder bekämpningsmedel ska betala – det räcker med registreringsavgift för ett nytt kemikaliskt ämne. Man anser att farliga bekämpningsmedel ska förbjudas. Man vill driva på för att öka andelen ekologiskt producerade livsmedel för att på så sätt minska användningen av bekämpningsmedel.

Vänsterpartiet

Vänsterpartiet vill satsa på ekologiskt jordbruk. Man vill fördubbla produktionen av ekologiska livsmedel i Sverige att ske inom 4 år med stärkta stöd och krav på offentliga upphandlingar av ekologisk mat. Vänsterpartiet tar upp både hälso- och miljöaspekten för en giftfri miljö. Man vill öka kunskapen om kemikalier genom mer pengar till Kemikalieinspektionen. Man vill återinföra bekämpningsmedelsskatt differentierad efter farlighet. Man vill inte förbjuda bekämpningsmedel utan man vill fasa ut användningen inom det konventionella lantbruket och omvandla detta till ekologiskt. Vår kommentar är att tidsaspekten för att fasa ut miljö- och hälsoriskabla verksamheter saknas. Att inom 4 år fördubbla ekologisk odling är fortfarande ett litet steg även om det är i rätt riktning.

Centerpartiet vill ha mer ekologisk mat. Centerpartiet vill öka resurserna för att utveckla ekologisk odling, vilket vi tolkat som att man vill öka den ekologiska odlingen. Vad man menar med att de som säljer livsmedel (råvaruproducenten, grossisten eller detaljisten eller allihop) ska stå för de kostnader som krävs för att garantera maten som sund och säker framgår inte klart. Mycket av ansvaret för utvecklingen mot livsmedel fritt från bekämpningsmedelsrester ligger, enligt centerpartiet, i begreppen: konsumenternas efterfrågan, konsumentmedvetenhet och konsumenttryck. Hälsoaspekten förmodar vi ligger i miljöbegrepp, men det står ingenstans i svaren något om de uppsatta miljömålen varav ett är en giftfri miljö. Den politiska ambitionen tycks vara att satsa mer på ekologisk produktion och konsumtion. Kanske inte så mycket konkret. Man borde ju ha kunnat hänvisa till fyra år i regeringsställning.

Socialdemokraterna verkar ha en tydlig hälso- och miljölinje. Man vill satsa 10 miljoner i 2 år på ekologiskt jordbruk, vilket är en ytterst blygsam summa i förhållande till behovet. Internationella missförhållanden som vi importerar verkar också socialdemokraterna ha svårt att ta i. Man vill stödja kemikalieinspektionens arbete men man svarar inte på frågan om man ska analysera sig ur bekämpningsmedelsberoende eller satsa på alternativ giftfria odlingsmetoder. Man svarar inte på om man ska förbjuda bekämpningsmedel eller inte. Detta beror på om socialdemokraternas definition av farliga ämnen omfattar alla icke biologiska bekämpningsmedel eller inte.

Moderaterna vill inte direkt svara på våra frågor utan vill först tala om hur det ligger till – antar vi. Den inledande presentationen - att växtskyddsmedel resulterar i större skördar av bättre kvalitet och att denna behandlade och därmed välutvecklade grödan förhindrar läckage av ex. kväve samtidigt som risken för naturliga gifter av svampar och av växten bildade interna gifter minskar låter ju fantastiskt – man borde alltså spruta mer. Bekämpningsmedel är definitivt inte den mirakelmedicin moderaterna vill framställa det som. Det är ju trots allt gift vi talar om enligt den definition som även moderaterna står bakom i de 16 miljömålen som inkluderar definitioner för en giftfri miljö. I och med fråga 4, som gäller analyser på vatten och mark, kommer den första politiska ambitionen fram. "Det man skulle kunna göra är att vara bättre på att sammanställa alla data som finns ...". Konklusionen av moderaternas svar blir. Det går inte att utveckla den giftfria odlingen som ett alternativ till den där bekämpningsmedel används trots alla dess risker för hälsa och miljö. Jo, faktiskt – man "pekar på vikten av åtgärder för att hindra nya växtsjukdomar". Man avslutar med – att man står bakom att ett praktiskt inriktat och fördjupat kunskapsunderlag bör utarbetas i syfte att förebygga och hantera ökade problem med ogräs, växtsjukdomar och skadegörare. Sim-sala-bim där har vi ju den onämnbare ekologiska odlingen.

Konklusionen är att riksdagen har satt upp miljökvalitetsmålet för giftfri miljö som lyder: Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar.

Detta miljö kvalitetsmål kommer inte att uppnås och utvecklingen går dessutom på fel håll. Det är därför skrämmande när regeringen inte har några politiska ambitioner att skapa ett giftfritt samhälle. Man ställer sig bakom miljömålen som beslutats av riksdagen men i den politiska agendan subventionerar man stora kemijordbruk, slopar miljöskatter i jordbruket och förordar GMO-grödor som en lösning för världssvälten. Det är politiska beslut som leder till förbättringar på miljöområdet inte ekonomisk tillväxt eller ny teknik.

FRÅGORNA TILL PARTIENA

Vi representerar en web-site – www.giftfritt.se - som vill informera i frågor som rör en giftfri och en icke giftfri miljö. Därför vill vi höra och redovisa de etablerade politiska partiernas uppfattning i frågan giftfritt. Nedan ställer vi ett antal frågor som vi vore tacksamma att få svar på som representerar ert partis uppfattning och politiska vilja. Svaren kommer vi att redovisa på giftfritt.se. Vi tackar er på förhand och hoppas få era svar inom en vecka (en kopia i pdf är bilagt detta email).

Många miljömål kommer inte att uppnås och giftfri miljö är ett av dem. Pesticider är det enda tillfälle då vi medvetet tillsätter gift till maten. De flesta är överens om att pesticiderna på sikt måste fasas ut (t.o.m. LRF säger det) men i praktiken händer ingenting. Vi vill därför fråga partierna vad de vill göra för att slippa problemen med pesticider.

Resthalter i maten. Allt fler bekämpningsmedel hittas i våra livsmedel. Alla människor belastas av en cocktail av bekämpningsmedel varav flertalet har dokumenterat skadliga effekter på djur och människor. Genom att gå över till ekologiska livsmedel försvinner de flesta medlen från kroppen genom urinen.

FRÅGA 1: Står ert parti bakom rekommendationer att havande och barn (inkluderande alla skolbarn) bör äta mat tillagad av ekologiska livsmedel för att undvika risker med bekämpningsmedelsrester i kroppen?

Förgiftningar för lokalbefolkningar. Speciellt i Sydamerika där storskalig odling av GMO-soja kräver enorma insatser av pesticider kommer ständigt rapporter om ökade förgiftningar och ökad cancer. Förgiftningar är också vanliga i all plantageodling av den frukt som importeras ex. bananer, äpplen och vindruvor.

FRÅGA 2: Vad står partiet i denna fråga eller blundar partiet för hur importerade livsmedel produceras?

Förorening av luft, vatten och jord. Bekämpningsmedlen sprids okontrollerat med luft över hela jordklotet och hittas i Arktis och Antarktis. Bekämpningsmedlen upplagras i jord och infiltrerar sedan yt- och grundvatten och hittas i de flesta av våra dricksvattentäkter.

FRÅGA 3: Varför görs och publiceras inte kontinuerliga provtagningar och analyser av vatten och mark och vad vill partiet göra åt denna brist på information som visar om vi är på väg mot en giftfri miljö?

Vetenskapliga resurser låses upp för att testa bekämpningsmedels effekter på miljö och hälsa. Det testas dock bara ett medel åt gången och vi får aldrig veta hälsoeffekterna av den pesticidcocktail, d.v.s. blandningar av flera bekämpningsmedel, som används och som vi ständigt utsätts för. Analyserna av bekämpningsmedelsrester i maten har minskat under många år medan allt fler pesticider hittas i maten. Principen att förorenaren betalar bör gälla också för pesticider. Vårt förslag är att all konventionell mat analyseras på bekämpningsmedel för att slippa de överskridande av "maximum residue levels" som ständigt sker. Analyserna kommer att fördyra den konventionella

odlingen och man riskerar att inte kunna sälja sin skörd. Detta skulle kraftigt reducera problemen med bekämpningsmedelsrester i maten.

FRÅGA 4: Vilket anser partiet är enklast – lägga stora resurser på giftfria odlingssystem eller försöka analysera sig ur problemet med bekämpningsmedel? Anser partiet att de lantbruk som använder kemiska bekämpningsmedel också ska stå för analyskostnader av de livsmedelsprodukter man levererar?

Pesticidanvändningen hindrar utvecklingen mot ett uthålligt jordbruk. Den s.k. integrerade odlingen sägs kunna minska den kemiska bekämpningen med upp till 90% om även andra förebyggande åtgärder sättes in mot skadegörarna. Även en liten användning av bekämpningsmedel gör emellertid att man hela tiden hindrar uppbyggnaden av ett giftfritt, ekologiskt fungerande jordbruk.

FRÅGA 5: Står på partiets agenda politiska beslut för att möjliggöra ett förbud mot användning av bekämpningsmedel?

Överordnad FRÅGA 6: Om partiet hamnar i regeringsställning finns någon handlingsplan för en giftfri miljö utan bekämpningsmedel som partiet kommer att driva?

Med bästa hälsningar
Hans Larsson och Olof Hellgren
Giftfritt.se
2010-08-23

SVAREN I KRONOLOGISK ORDNING EFTER ATT DE KOMMIT IN

FOLKPARTIET (2010-08-30 15:49)

Hej,
här kommer ett kort samlat svar på era frågor från Marit Paulsen, Europaparlamentariker (FP):
"Det händer faktiskt ganska mycket på detta område, men stora problem återstår att lösa, framförallt tropiska och subtropiska områden. Tyvärr behövs vissa bekämpningsmedel och metoder eftersom snart 7 miljarder människor ska ha mat. Därför måste Sverige och EU och FN (FAO + WHO etc) satsa mycket stora resurser på att hitta effektiva och ofarliga bekämpningsmetoder av alla slag".

Med vänliga hälsningar
Therese Wallqvister

CENTERPARTIET (2010-08-30 16:01)

FRÅGA 1: Står ert parti bakom rekommendationer att havande och barn (inkluderande alla skolbarn) bör äta mat tillagad av ekologiska livsmedel för att undvika risker med bekämpningsmedelsrester i kroppen?

Vi vill ha mer ekologisk odling av mat. All mat som säljs i Sverige måste vara sund och säker. Sverige har en restriktiv hållning när det gäller bekämpningsmedel. Vi vill ta fram en ny aktionsplan för ekologisk konsumtion och produktion. Den nya aktionsplanen ska innehålla åtgärder för att möta konsumenternas efterfrågan på svensk ekologisk mat med sikte på 2015.

FRÅGA 2: Vad står partiet i denna fråga eller blundar partiet för hur importerade livsmedel produceras?

Det effektivaste verktyget för att se till att företag som producerar och importerar mat sköter sig är ökad konsumentmedvetenhet. Men även genom att mer mat produceras i Sverige kan vi minska miljöbelastningen globalt sett. Svenska bönder är i dag världsledande när det gäller att producera miljövänlig mat. En liter svensk mjölk ger bara runt hälften så stora utsläpp av växthusgaser som genomsnittet i världen! Med svensk mat minskar vi de ekologiska fotavtryck som vår konsumtion i Sverige ger upphov till.

FRÅGA 3: Varför görs och publiceras inte kontinuerliga provtagningar och analyser av vatten och mark och vad vill partiet göra åt denna brist på information som visar om vi är på väg mot en giftfri miljö?

Detta görs redan idag av SLU.

FRÅGA 4: Vilket anser partiet är enklast – lägga stora resurser på giftfria odlingsystem eller försöka analysera sig ur problemet med bekämpningsmedel? Anser partiet att de lantbruk som använder kemiska bekämpningsmedel också ska stå för analyskostnader av de livsmedelsprodukter man levererar?

Vi vill lägga mer resurser på att utveckla ekologisk odling. Centerpartiet vill satsa 500 miljoner kronor årligen på ekologiskt jordbruk. Vi är för principen om att de som säljer livsmedel också ska kunna garantera att det sund och säker mat.

FRÅGA 5: Står på partiets agenda politiska beslut för att möjliggöra ett förbud mot användning av bekämpningsmedel?

Nej. Redan idag finns lagar som reglerar hur bekämpningsmedel ska användas. Förbud är inte alltid rätt väg att gå för att uppnå politiska resultat. Ofta fungerar ekonomiska incitament och konsumenttryck betydligt bättre. Genom att stödja ekologiskt jordbruk kommer fler att lockas välja detta.

Överordnad FRÅGA 6: Om partiet hamnar i regeringsställning finns någon handlingsplan för en giftfri miljö utan bekämpningsmedel som partiet kommer att driva?

Vi vill ta fram en ny aktionsplan för ekologisk konsumtion och produktion. Den nya aktionsplanen ska innehålla åtgärder för att möta konsumenternas efterfrågan på svensk ekologisk mat med sikte på 2015. Vi vill också stödja kommunernas miljövänliga upphandling. Permanent satsningen på att hjälpa kommunerna att upphandla mat som är närodlad, ekologisk och miljövänlig. I Centerkommuner ska vi ha miljövänlig mat.

Lars Nordgren
Centerpartiets Riksdagskansli

MODERATERNA (2010-08-31 09:20)

Först några inledande ord för att ge en mer övergripande bild kring vår syn: Växtskyddsmedel bidrar till större skördar av bättre kvalitet, förutsatt att de hanteras korrekt. Då den största utmaningen som världen brottas med är att föda sin befolkning som inom några decennier beräknas öka från cirka 6,5 miljarder till 9 miljarder människor är ökad avkastning på dagens åkrar en ödesfråga.

En välutvecklad gröda tar bättre vara på näringsämnen Läckaget av dessa till grund- och ytvatten blir därför mindre om skadegörare hålls tillbaka.

Användningen av växtskyddsmedel minskar också risken för naturliga gifter, antingen som bildas i växten eller av svampar finns i våra livsmedel.

Begreppet pesticider indikerar att ni avser syntetiserade växtskyddsmedel. Istället för dessa medel används ofta tungmetaller och dess salter för att skydda grödan. Dessa har en större negativ miljöpåverkan.

FRÅGA 1: Står ert parti bakom rekommendationer att havande och barn (inkluderande alla skolbarn) bör äta mat tillagad av ekologiska livsmedel för att undvika risker med bekämpningsmedelsrester i kroppen?

För att få säljas som livsmedel får inte växtskyddsmedel finnas i mängder som överstiger gränsvärden som Livsmedelsverket bestämmer. De är få livsmedel som överhuvudtaget har några spårbara rester. Det som uppmätts hos, främst importerade grönsaker, ligger väl under. Gränsvärdena är bestämda så att allt intag under de är ofarligt.

Som framgått av vår ingress är hälsoriskerna minst lika stora när det gäller alla livsmedel.

FRÅGA 2: Vad står partiet i denna fråga eller blundar partiet för hur importerade livsmedel produceras?

De största hälsoriskerna för de som arbetar på plantageodling kommer vid hantering av insektsmedel. GMO är ett sätt att snabbare minska behovet av dessa bekämpningsmedel genom att bygga in resistens i plantorna.

Svensk nationell politik kan ställa krav på den färdiga produkten/varan. Däremot inte på vilket sätt den är producerad. Det effektivaste sättet att påverka produktionen är genom att konsumenten ställer krav på vilka metoder man accepterar. Detta är mycket märkbart vad gäller textilimport till Sverige. För vissa produkter finns det "Rättvisemärkning" som skall garantera att produktionen sker med hänsyn till arbetsförhållanden vid produktionen.

FRÅGA 3: Varför görs och publiceras inte kontinuerliga provtagningar och analyser av vatten och mark och vad vill partiet göra åt denna brist på information som visar om vi är på väg mot en giftfri miljö?

Jo det görs kontinuerliga prover av vattentäkter och åkermark.

Vad gäller proverna som tas på åkermark ska de finnas tillgängliga på Lantbruksuniversitetet och publiceras med jämna mellanrum. Vad gäller proverna på vattentäkter finns de hos varje vattenverk. Även i statlig regi tas årliga vattenprover. Det man skulle kunna göra är att vara bättre på att sammanställa alla data som finns på ett bättre och tydligare sätt, så att allmänheten lättare kan få se resultaten.

FRÅGA 4: Vilket anser partiet är enklast – lägga stora resurser på giftfria odlingsystem eller försöka analysera sig ur problemet med bekämpningsmedel?

Växtskyddsmedel och mediciner är produkter som innan de godkänns för lansering måste genomgå omfattande tester för att visa att de inte är skadliga för hälsa eller miljö. Kostnaderna för dessa fleråriga tester belastar produktpriset. Principen om att förorenaren betalar tillämpas. Det är viktigt att världens livsmedelproduktion ökar så att de som hungrar i dag kan få tillräckligt med mat och att den ökande befolkningen kan äta sig mätt.

FRÅGA 5: Står på partiets agenda politiska beslut för att möjliggöra ett förbud mot användning av bekämpningsmedel?

Nej, Moderaterna pekar på vikten av åtgärder för att hindra nya växtsjukdomar samtidigt som kemikalieanvändningen hålls nere. Ett direkt förbud är inget vi föreslår.

Klimatförändringen kan påverka förekomsten och betydelsen av ogräs, växtsjukdomar och skadegörare vilket i sin tur påverkar förutsättningarna för jordbruks- och skogsproduktionen. Det är angeläget att tidigt följa dessa förändringar och därmed öka möjligheten att vidta korrekta motåtgärder t.ex. förebyggande odlingstekniska åtgärder, val av gröda och sort, förändrade växtföljder, förändrade bekämpningsstrategier men även att utveckla verktyg för att förutsäga angreppens storlek och behovsanpassa insatser. Det är intressant med metoder och tekniker som ersätter kemiska växtskyddsmedel eller som optimerar dess användning.

Överordnad FRÅGA 6: Om partiet hamnar i regeringsställning finns någon handlingsplan för en giftfri miljö utan bekämpningsmedel som partiet kommer att driva?

Alliansen har i sitt valmanifest presenterat en handlingslinje som innebär framtagandet av en svensk handlingsplan för att identifiera, begränsa och fasa ut farliga kemikalier. Denna linje står vi givetvis bakom.

Moderaterna står bakom att ett praktiskt inriktat och fördjupat kunskapsunderlag bör utarbetas i syfte att förebygga och hantera ökade problem med ogräs, växtsjukdomar och skadegörare. Särskild hänsyn ska tas till utvecklingen i ett förändrat klimat.

Nya Moderaterna
Carl Johan Swanson
Presschef

Miljöpartiet (2010-08-31 22:55)

FRÅGA 1: Står ert parti bakom rekommendationer att havande och barn (inkluderande alla skolbarn) bör äta mat tillagad av ekologiska livsmedel för att undvika risker med bekämpningsmedelsrester i kroppen?

Vi tar upp detta som ett sätt att minska exponeringen för miljögifter. Att direkt kalla det för en rekommendation är kanske att gå för långt. Det för tankarna till kostrekommendationer om att kosten ska vara näringsriktig och varierad mm. Det kan i praktiken vara svårt för många att få tag i tillräckligt mycket ekologiskt producerad mat. Det måste finnas ekomat lättillgänglig för konsumenterna, så är det inte i många delar av landet. Att minska exponering till miljögifter är å andra sidan ett av skälen till att vi driver på för att öka ekologisk produktion. Det har vi tryckt på i flera riksdagsmotioner, och vi har avsatt medel för att främja ekoproduktion i våra budgetmotioner.

FRÅGA 2: Vad står partiet i denna fråga eller blundar partiet för hur importerade livsmedel produceras?

Vi vill undvika GMO i produktionen i Sverige och EU. Vi har varit mycket kritiska mot att regeringen har röstat för att godkänna flera GMO-sorter för kommersiell odling i EU, samt röstat för att tvinga länder som vill undvika vissa sorter att ändå acceptera dem. Vi vill ha ursprungsmärkning på mat. Vi vill ha märkning av animaliska produkter från djur som ätit GMO-foder. En sådan märkning skulle sätta press på leverantörer att hitta andra alternativ. Inom miljömålssystemet har vi drivit linjen att frågan om miljöpåverkan i andra länder ska uppmärksammas mer. Vi vill att myndigheterna tar fram ett förslag på hur sådana mål bör konstrueras, samt för att ta fram underlag om miljöpåverkan i andra länder från våra konsumtions- och produktionsmönster. Vi är också kritiska till utvecklingen av alltmer monokultur inom odlingar eftersom dessa odlingsystem blir sårbara och inte långsiktigt hållbara.

FRÅGA 3: Varför görs och publiceras inte kontinuerliga provtagningar och analyser av vatten och mark och vad vill partiet göra åt denna brist på information som visar om vi är på väg mot en giftfri miljö?

Vissa provtagningar och analyser görs och offentliggörs, och informationen kan förväntas öka genom t.ex. vattendirektivet eller ett kommande markdirektiv inom EU. Miljöövervakningen behöver öka. Vi noterar att expertmyndigheterna har gjort en annan prioritering av vad som är mest angeläget att göra nu för att nå målet Giftfri miljö i Miljömålsrådets fördjupade utvärdering. Nu är det bråttom. Dessvärre har regeringen valt att förhålla en proposition, baserad på rådets förslag, med uppdaterade etappmål och strategier och åtgärder för att nå dem. Vi har avsatt mer medel för att nå målet Giftfri miljö i vår budget, och begärt att regeringen ska påskynda arbetet med att följa upp rådets förslag.

FRÅGA 4: Vilket anser partiet är enklast – lägga stora resurser på giftfria odlingsystem eller försöka analysera sig ur problemet med bekämpningsmedel? Anser partiet att de lantbruk som använder kemiska bekämpningsmedel också ska stå för analyskostnader av de livsmedelsprodukter man levererar?

Generellt är vi för principen att förorenaren ska betala. Vi ser också positivt på avgiftsfinansiering av tillsyn och, för den delen, en del godkännandeprocesser. Så har det inte varit i praktiken på bekämpningsmedelssidan. Vi vill lösa problemen i första hand genom övergång till mer ekologiskt anpassat jordbruk. Men inom en överskådlig tid behöver vi också arbeta med reglering av

bekämpningsmedel och deras användning. Vi vill bl.a. ha en bekämpningsmedelsskatt som är differentierad utifrån bekämpningsmedlets farlighet för människa och miljön.

FRÅGA 5: Står på partiets agenda politiska beslut för att möjliggöra ett förbud mot användning av bekämpningsmedel?

Vi kräver inte ett generellt förbud mot användning av bekämpningsmedel. Vi vill vara mer restriktiva. Vi vill använda en kombination av ekonomiska styrmedel (t.ex. skatten som nämndes ovan), regleringar, information och utveckling av alternativ. EU regler begränsar medlemsstaternas möjlighet att införa begränsningar. Därför är det också viktigt att aktivt försöka påverka EU:s politiska beslut som rör miljö- eller hälsorisker av bekämpningsmedel eller andra kemikalier. Det är en prioriterad fråga för en av våra ledamöter i Europaparlamentet.

Överordnad FRÅGA 6: Om partiet hamnar i regeringsställning finns någon handlingsplan för en giftfri miljö utan bekämpningsmedel som partiet kommer att driva?

I juni presenterade vi en gemensam rödgrön överenskommelse på kemikalieområdet. Se <http://www.rodgron.se/nyheter/en-rodgron-kemikaliepolitik/>

Sedan dess har vi fortsatt arbeta med förslag för att minska spridningen av miljögifter.

Tina Ehn
Riksdagsledamot
Miljöpartiet de Gröna

KRISTDEMOKRATERNA (2010-09-01 10:32)

FRÅGA 1: Står ert parti bakom rekommendationer att havande och barn (inkluderande alla skolbarn) bör äta mat tillagad av ekologiska livsmedel för att undvika risker med bekämpningsmedelsrester i kroppen?

Svar: Vi litar på de rekommendationer som Livsmedelsverket ger.

FRÅGA 2: Vad står partiet i denna fråga eller blundar partiet för hur importerade livsmedel produceras?

Svar: Det är viktigt med tydliga märkningssystem för livsmedel. Ursprungsmärkning och ekologisk märkning är exempel på detta.

FRÅGA 3: Varför görs och publiceras inte kontinuerliga provtagningar och analyser av vatten och mark och vad vill partiet göra åt denna brist på information som visar om vi är på väg mot en giftfri miljö?

Svar: De sektorsansvariga myndigheterna har ansvaret för att följa utvecklingen och återrapportera hur väl vi uppnår miljö kvalitetsmålet "Giftfri miljö".

FRÅGA 4: Vilket anser partiet är enklast – lägga stora resurser på giftfria odlingssystem eller försöka analysera sig ur problemet med bekämpningsmedel? Anser partiet att de lantbruk som använder kemiska bekämpningsmedel också ska stå för analyskostnader av de livsmedelsprodukter man levererar?

Svar: Den som vill registrera ett nytt kemiskt ämne måste betala en registreringsavgift. Vi har inga nya förslag om analysavgifter.

FRÅGA 5: Står på partiets agenda politiska beslut för att möjliggöra ett förbud mot användning av bekämpningsmedel?

Svar: Farliga bekämpningsmedel ska förbjudas. Detta har Kristdemokraterna länge verkat för.

Överordnad FRÅGA 6: Om partiet hamnar i regeringsställning finns någon handlingsplan för en giftfri miljö utan bekämpningsmedel som partiet kommer att driva?

Svar: Vi vill driva på för att öka andelen ekologiskt producerade livsmedel. Därigenom minskar användningen av bekämpningsmedel.

Håkan Larsson
Enkätansvarig hos kristdemokraterna

VÄNSTERPARTIET (2010-09-02 13:05)

FRÅGA 1: Står ert parti bakom rekommendationer att havande och barn (inkluderande alla skolbarn) bör äta mat tillagad av ekologiska livsmedel för att undvika risker med bekämpningsmedelsrester i kroppen?

Svar: Vi menar att det är viktigt att den mat alla människor äter, självfallet också gravida och barn, ska vara fri från giftiga och farliga ämnen. Vi är pådrivande för ett kemikaliefritt, ekologiskt jordbruk och ett förbud mot farliga och främmande ämnen i mat. Våra förslag:

- Fördubbla produktionen av ekologiska livsmedel i Sverige till 2015. Detta ska uppnås bl.a via stärkta stöd och en aktionsplan för ekologiska livsmedel samt genom att den offentliga upphandlingen har krav på sig att köpa ekologiska livsmedel.

- I och med den borgerliga regeringen slopade handelsgödselskatten togs även skatten på kadmium bort. Vi vill återinföra dessa skatter. Kadmium är en mycket giftig tungmetall som bland annat kan orsaka hormonrubbingar, cancer, njurskador och benskörhet. Kadmium finns i olika höga halter i handelsgödsel och tillförs således jorden vid gödning. Gröda som odlas i jord med kadmium tar upp tungmetallen via rotsystemet varför människor får i sig kadmium främst genom maten. Skatten på kadmium resulterade i högre priser på gödsel med höga kadmiumhalter och därmed mindre spridning av denna typ av gödsel.

- Vi vill verka för ett förbud mot användningen av Azofärgämnen och driva den frågan i EU. Färgämnena har dock negativa effekter på människors hälsa, bland annat kan de ge upphov till allergiska reaktioner och beteendestörningar. Vi vill även se över om förbudet ska utvidgas till att gälla fler tillsatser.

- Transfetter är dokumenterat skadliga för hälsan. Därför har vissa, t.ex. Danmark och New York i USA, infört ett förbud mot industriellt tillsatta transfetter. Vi vill förbjuda transfetter i Sverige och vara pådrivande inom EU i denna fråga.

FRÅGA 2: Vad står partiet i denna fråga eller blundar partiet för hur importerade livsmedel produceras?

Svar: Osäkerheten kring effekterna av användning av GMO är fortfarande mycket omfattande varför vi anser att försiktighetsprincipen ska råda. Vi anser att Sverige bör verka inom EU för att utforma EU till en GMO-fri zon. Mer grundforskning, där effekterna vad gäller miljö och hälsa följs upp och utvärderas i ett långsiktigt perspektiv, behövs. Vi anser att inget land ska tvingas öppna upp för GMO-grödor som länderna i fråga inte vill ha.

Alla varor på marknaden som innehåller GMO måste få en tydlig märkning, även på restauranger.

Det är konsumentens rätt att veta huruvida varor och produkter innehåller GMO. Mjök, kött eller ägg som kommer från djur som har ätit genetiskt modifierat foder behöver dock inte märkas. Men den större delen av de kommersiella GMO-grödorna som produceras i världen är avsedda för export som djurfoder till i-länder. Svenska köttproducenter köper in GM-foder. Vi anser att animaliska produkter som producerats med GM-foder ska märkas.

FRÅGA 3: Varför görs och publiceras inte kontinuerliga provtagningar och analyser av vatten och mark och vad vill partiet göra åt denna brist på information som visar om vi är på väg mot en giftfri miljö?

Svar: Kunskapen om kemikalier och dess samverkan är bristfällig idag och måste öka. Vi vill avsätta mer pengar till Kemikalieinspektionens arbete med detta. Sverige bör inom EU vara pådrivande för ökade kontroller, utfasning av ämnen och för sänkta gränsvärden för hur mycket bekämpningsmedel får användas inom jordbruket.

FRÅGA 4: Vilket anser partiet är enklast – lägga stora resurser på giftfria odlingsystem eller försöka analysera sig ur problemet med bekämpningsmedel? Anser partiet att de lantbruk som använder

kemiska bekämpningsmedel också ska stå för analyskostnader av de livsmedelsprodukter man levererar?

Svar: Vi måste nog göra båda sakerna samtidigt. Vi vill satsa på ekologiskt jordbruk. Inom EU bör jordbruksstödet ändras så att det riktas mot miljövänligt jordbruk. Kunskapen om kemikalier och dess samverkan måste samtidigt öka. Vi vill avsätta mer pengar till Kemikalieinspektionens arbete med detta. Vi vill också utreda en differentiering av bekämpningsmedelsskatten utifrån bekämpningsmedlens farlighet för miljö och hälsa.

FRÅGA 5: Står på partiets agenda politiska beslut för att möjliggöra ett förbud mot användning av bekämpningsmedel?

Svar: Nej vi har inte som förslag att förbjuda alla bekämpningsmedel. Vi vill fasa ut användningen av bekämpningsmedel i jordbruket genom stimulans av ekologiskt jordbruk samt mer miljövänligt konventionellt jordbruk och skärpta krav och kontroller av användning av bekämpningsmedel inom jordbruket.

Överordnad FRÅGA 6: Om partiet hamnar i regeringsställning finns någon handlingsplan för en giftfri miljö utan bekämpningsmedel som partiet kommer att driva?

Svar: Ja, vi rödgröna partierna (V, S och MP) har tagit fram en gemensam kemikaliestrategi, du kan läsa den här: <http://www.rodgron.se/nyheter/en-rodgron-kemikaliepolitik/>

I vår gemensamma regeringensplattform prioriterar vi kemikaliepolitiken särskilt. Så här skriver vi: "SKAPA EN GIFTFRI VARDAG

Vi vill skapa en giftfri miljö – där ingen utsätts för farliga kemikalier i sin vardag. Trots förbud förekommer otillåtna färgämnen i till exempel mat och kläder och otillåtna mjukgörande ämnen i leksaker. Farliga kemikalier är också en del i många människors arbetsmiljö.

Vi vill ta krafttag för att få bort de farliga gifterna i kläder, leksaker och mat.

Barnen har rätt att växa upp utan onödiga risker för sin hälsa. Vi vill förstärka kemikalieinspektionens tillsynsarbete så att fler varor kan analyseras och kontrolleras. Vi är beredda att skyndsamt se över kemikalielagstiftningen. En rödgrön regering kommer att prioritera arbetet mot miljögifter i EU och internationellt."

Anna Havula

Klimat- och energipolitisk sekreterare

Vänsterpartiet i riksdagen

SOCIALDEMOKRATERNA (2010-09-06 15:04)

FRÅGA 1: Står ert parti bakom rekommendationer att havande och barn (inkluderande alla skolbarn) bör äta mat tillagad av ekologiska livsmedel för att undvika risker med bekämpningsmedelsrester i kroppen?

Som parti gör vi inte medicinska rekommendationer utan det överlämnar vi åt experter. Däremot har vi en politik för att stödja ekologiska livsmedel. Vid en rödgrön valseger återinför vi stödet till ekologiskt jordbruk med tio miljoner kronor årligen 2011-2012. Stödet togs bort av den borgerliga regeringen. Vi Socialdemokrater vill att 30 procent av marken ska vara ekologiskt odlad år 2020. Vi driver också frågan om en miljöinriktad offentlig upphandling. Kommunerna ska i sin upphandling kunna kräva att de varor som köps in är närproducerade och ekologiskt odlade - förutsatt att alla leverantörer behandlas lika och ges lika möjligheter att lämna anbud.

FRÅGA 2: Vad står partiet i denna fråga eller blundar partiet för hur importerade livsmedel produceras?

Naturligtvis blundar vi inte. Svårigheten är att få producenter och importörer av varor att ställa reella krav på produktionen. Vi har länge drivit frågan om en obligatorisk ursprungsmärkning av livsmedel, men regeringen har varit emot. Vi vill också öppna upp för en klimatmärkning av varor. Konsumenterna ska ha tillgång till information och ges stort inflytande, så att de kan göra medvetna val.

FRÅGA 3: Varför görs och publiceras inte kontinuerliga provtagningar och analyser av vatten och mark och vad vill partiet göra åt denna brist på information som visar om vi är på väg mot en giftfri miljö?

Vi är djupt kritiska till hur regeringen har hanterat arbetet med de svenska miljökvalitetsmålen. I stället för att kraftfullt driva på arbetet för en giftfri miljö och andra mål, har regeringen valt att urholka målen och förlänga tiden för målens uppfyllelse. Vi anser att arbetet med miljökvalitetsmålen ska utgå från vad naturen tål och utifrån bästa vetenskapliga forskning. Om vi vinner valet, satsar vi redan nästa år tio miljoner kronor på att förstärka Kemikalieinspektionens nationella och internationella arbete mot farliga kemikalier.

FRÅGA 4: Vilket anser partiet är enklast – lägga stora resurser på giftfria odlingssystem eller försöka analysera sig ur problemet med bekämpningsmedel? Anser partiet att de lantbruk som använder kemiska bekämpningsmedel också ska stå för analyskostnader av de livsmedelsprodukter man levererar?

En giftfri miljö uppnås genom en mängd olika insatser inom jordbruket, livsmedelsproduktionen, infrastrukturen, industrin m.m. Regeringen vill att de flesta av dessa insatser ska ske på frivillig väg. Vi tror inte på den modellen. Marknaden och enskilda, frivilliga insatser kan aldrig möta de krav som miljön ställer. Vi vill skapa bindande regler för hur till exempel jordbrukets näringsläckage ska förhindras och som en följd därav hur Östersjön ska räddas från övergödning. Som en del i det arbetet vill vi återinföra skatten på handelsgödsel. Regeringen avskaffade skatten, och medgav att åtgärden ökar utsläppen av kväve.

FRÅGA 5: Står på partiets agenda politiska beslut för att möjliggöra ett förbud mot användning av bekämpningsmedel?

Förbud mot användning av farliga kemikalier står definitivt på det socialdemokratiska partiets agenda! Under den tidigare socialdemokratiska regeringen var Sverige starkt pådrivande för en skärpt kemikaliepolitik i EU, och även i internationella sammanhang. Nuvarande regeringen sänkte ambitionsnivån. Regeringen har också fattat flera direkt felaktiga beslut, till exempel att åter tillåta miljögiftet dekaBDE.

Överordnad FRÅGA 6: Om partiet hamnar i regeringsställning finns någon handlingsplan för en giftfri miljö utan bekämpningsmedel som partiet kommer att driva?

Vi arbetar på att uppfylla miljökvalitetsmålet Giftfri miljö. EU:s kemikalielagstiftning Reach är ett viktigt steg i det arbetet, men lagarna behöver redan nu revideras och skärpas. Vinner vi valet kommer vi att skyndsamt se över hela kemikalielagstiftningen.

Eva Lindau
Politisk sekreterare/Enkätansvarig
Socialdemokratiska riksdagskansliet